

Bayer Zsolt: Elsüllyedt Európa

2025 január 30. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A nemzetállam végéből, az erkölcs és a család elavult fogalmaiból kivirágzott a cselék saját eszméje.

Ha nem volna Istenkísértés, azt mondhatnánk, Isten is azért teremtette a világot, hogy megértse.” Ilyés Gyula írta ezt Kosztolányi Dezső Elsüllyedt Európa című kötetének előszavában, s még hozzátette: „Kosztolányi hazája a

törékeny Európa volt, otthona az örök s mégis oly' illékony európai szellem.”

Kosztolányi a XX. század elején írta azokat az útirajzait, amelyek aztán bekerültek a kötetbe. Illyés pedig már akkor tudta, Európa törékeny, az európai szellem pedig illékony. Ellenben ? még úgy vélte, illékony bár, de örök.

Félek, ebben tévedett a nagy ember. Csak a rettenet örök. Vagyis az ember. S bármennyire is logikátlanak t?nik, ez a kijelentés még sincs ellentétben Szophoklész emberképével. Igen, „sok van mi csodálatos, de az embernél nincs semmi csodálatosabb”. Így beszél, aki még nem látja a „történelem végét”. Aki látja, az tudja már, hogy az ember csodálatossága kéz a kézben jár az ember rettenetével. Iszonyatosságával, vadállatiasságával és megdöbbsent? ürességével.

Kétségtelen tény, ritka pillanat, amikor az ember rettenetét ünneplik és csodálják.

Ma ebben a korban élünk.

Ez a történelem vége. Vagy a történet vége. Az ember történetének vége.

Kosztolányi ezt írja egyik londoni levelében:

„Miatán a távolságok megsz?ntek, az utazás elvesztette regényes voltát, az élet, a m?veltség, a szokások, iparcikkek, ételek meglehet?sen egységesedtek, és senkinek sem adatott meg, akinek csak egy fikarcnyi képzelete van, hogy valami olyan tárgyilagosan rendkívülit fedezzen föl, mint a tizenhatodik vagy tizenhetedik századbeli világjárók.”

1927-et írunk, mikor e sorok megszületnek.

S most itt ülünk, száz évvel kés?bb, s megriadva próbáljuk elképzelni, mit írna most a mi nagyszer?, szertelen zsenink.

S ugyan?, szintén Londonból, még mindig 1927-ben:

„Szomorú az ember, mikor rabságban senyved, s nem mondhatja ki azt, ami a szívét nyomja. De rám talán még lever?bben hat az ócska gondolatok e végeladása, a kimustrált, uraságotól levetett eszmék e hetipiaca és zsidvásárja, ez a körbetopogás, ez a soha véget nem ér? okoskodás, ez a medd?, nyavalyator?s rángatódzás, ez az átkozott szabadság, mely örökre rabbá tesz mindenkit, aki él.

Félre akarok állni. Összetett kezekkel könyörgök, hogy fozszanak meg választójogomtól, véleményem szabad nyilvánításától, helyezzenek végképp az »alkotmány bástyáin kívül«. Ne kényszerítsenek, hogy részt vegyek a tébolyult játékban. Hagyják meg kétségeimet, függetlenségemet, hogy esetr?l-esetre, amint jónak látom, mindenkinek igazat adjak, vagy mindenkit elítéljek, s g?gös magányomban azt gondoljam a zsarnok hatalomról és még zsarnokabb cs?cselékr?l, amit akarok. Mindezzel nem ártok senkinek. Ha pedig nem engednek elfutni, s behajszolnak ebbe a pokolba, akkor inkább tegyenek kezemre golyós bilincseket, vezessenek el innen egy középkori tömlöcbe. Ott szabadabb leszek ki nem mondott gondolataimmal, mint ezek az elfogultságukkal, melyet oly' biztosan, fennhézázóan kürtölnek ki. Ezt nem bírom ki.

Nem bírom ki!”

1927. szeptember 30., London. A fejezet címe: „Hyde-park, vasárnap, népszónokok”.

S lám, eltelt száz év, s az egész nyugati világ egy rettenetes Hyde-parkká változott, a „még zsarnokabb cs?cselék” lassan átvette a hatalmat mindenütt, s ezekkel megérkezett „az átkozott szabadság, mely örökre rabbá tesz mindenkit, aki él.” Ráadásul – ó, Istenem! –, hol vannak már „a kimustrált, uraságotól levetett eszmék”? Ugyanis azok legalább még voltak valamilyenek. Az elmúlt száz év arra volt jó, hogy a rettenetes cs?cselék el?álljon immár a saját „eszméivel”, no hiszen, ez az igazi végítélet...

Mutatok is egyet, ami túl van a Simon de Beauvoir elmebajából kivirágzott LMBTQ-agyhalálon is, a '68-as maoista idióták, fantaszták és szimpla gazemberek szép új világán is, s túl azon, amit Jean Sévillia így fogalmazott meg Az értelmiség terrorizmusa cím? remek könyvében:

„Ötven éve tart. Párizsban néhány tucat ember adja meg a hangnemet. M?sorokban beszélgetnek, cikkeket publikálnak, könyveket írnak, egyetemen oktatnak, vitákban szólalnak fel, petíciókat írnak alá, együtt ebédelnek. Nem úgy, mint Brel dalában: ezek az emberek, uram, gondolkodnak. Másokért gondolkodnak.

Minden ideológiát magukévá tesznek. 1945-ben azt hirdették, hogy a Szovjetunió maga a paradicsom, és Sztálin dics?ségét zeng? verseket írogattak. 1960-ban azt gondolták, hogy a gyarmati rendszer felbomlása csodásan megoldja a tengerentúli népek gondjait. 1965-ben Fidel Castro, Ho Si Minh és Mao jogos harcát üdvözltek. 1968-ban azt hangoztatták, hogy a jólét a mindenféle kötöttség eltörléséb?l keletkezik. 1975-ben Pol Pot kambodzsai hatalomátvételét?l voltak elragadtatva. 1981-ben azt hitték, hogy a sötétségb?l a fénybe léptek. 1985-ben támogatták, hogy Franciaország megnyissa határait a világ összes menekültje el?tt. 1992-ben meg voltak gy?z?dve arról, hogy a nemzetállamnak vége, és hogy a Maastrichti Szer?dés Európája új korszakot nyit meg az emberiség történelmében. 1999-ben kijelentették, hogy a család és az erkölcs elavult fogalom.”

Ugye-ugye, mennyire ismer?s, mennyire igaz, mennyire nem változott semmi sem? Illetve mégis – ismétlem: ezek még „az uraságoktól levetett eszmék”. Ám a minden kötöttség eltörléséb?l, a nemzetállam végéb?l, az erkölcs és a család elavult fogalmaiból kivirágzott a cs?cselék saját eszméje. Mutatom.

„Véraláfutások, harapásnyomok tarkítják az 1057 férfival összefekv? influenzszer testét

Bonnie Blue, a minap egy londoni panzióban 12 óra leforgása alatt 1057 férfival szexel?, és ezzel állítása szerint világcsúcsot dönt? 25 éves nottinghami hölgy bevallotta, rettenetesen megviselte a rekorddöntés, testét harapásnyomok és zúzódások borítják, de akár holnap örömmel belevágna egy újabb rekordkísérletbe. És arról is beszélt, hogy a családja büszke rá. Ugyanakkor a korábbi világcsúcsot tartó hölgy kétségbe vonja Bonnie Blue mutatóanyagának hitelességét.

»Köszönöm az összes édesapának, nagypapának, férjnek és fiúgyermeknek, akik lehet?vé tették, hogy megjavítsam a világcsúcsot« – ezzel kezdte Bonnie Blue a Daily Mailnek adott nyilatkozatát 24 órával azok után, hogy állítása szerint 12 óra leforgása alatt 1057 férfival szexelt egy londoni panzióban, és ezzel megjavította a világcsúcsot, amelyet 2004 óta egy bizonyos Lisa Sparks tartott 919 pácienssel. Utóbbi hölgynek nem 12, hanem 24 órára volt szüksége ehhez.

A világrekorder hölgy az interjúban arra panaszkodott, hogy meglehet?sen megviselte a rekorddöntés. Tele van a testem zúzódásokkal és harapásnyomokkal, f?leg a lábam, az fáj a legjobban – panaszkodott a 25 éves hölgy, a Nottingham Forest szenvedélyes szurkolója. – De semmi gond, akár holnap szívesen belevágnék egy ilyen maratonba.

Bonnie Blue, akinek az igazi neve Tia Billinger, arról is beszélt, hogy a családja büszke a bravúrára: Azt hiszik, viccelek, pedig az az igazság, hogy tényleg büszkék rám. Az édesanyám még segédkezett is a csúcskísérletben, óvszereket osztott a sorban álló férfiaknak.

Csakhogy az élet nem fenéig tejfel, a korábbi csúcstartó, Lisa Sparks kétségbe vonja Bonnie Blue csúcsdöntésének valós mivoltát. Tizenkét órába egyszer?en nem fér bele 1057 férfi – jelezte, matematikai alapokra helyezve a történetet. – Közben még ki is kellett menni pisilni, innia is kellett, továbbá szünetet tartani. Ha a 12 órát elosztod 1057-tel, egy vendégre durván 40 másodperc jut, viszont a tudományos felmérések szerint egy férfinak átlagban 5-7 percre van szüksége ahhoz, hogy a csúcsra érjen. Nem, képtelenség. Hazudik ez a n?.”

Ha színházban látnád, túlzásnak éreznéd, igaz? Ám „Bonnie Blue”, a tizenkét óra alatt 1057 férfival üzeked? „n?” maga a rögválóság. ? egy „hölgy”, aki „világcsúcsot dönt meg éppen”, és teljesítménye tényleg világraszóló, meg is viseli szegényt, harapások és zúzódások borítják a testét, de már holnap belevágna újra. És a „családja” támogatja ebben, az „anyja” például kotont osztogatott a sorban állóknak.

A legócskább külvárosok legrohadtabb kuplerájainak legmocskosabb örömlányai most másznak fel a piederstálra. Zárójelbe tette ?ket „Bonnie Blue”, aki világcsúcsot döntött éppen, míg a mamija osztogatta a kotont. És azt is érdemes lenne jó alaposan megnézni, aki a mondjuk a 687-dik volt a sorban. Vagy a második. Vagy az els?. Végül is, olyan mindegy...

Persze, tudjuk és nehogy tévedjünk, ma már nincsenek örömlányok: ma „szexmunkások” vannak.

Az örömlány: szexmunkás.

A titkárn?: manager-asszisztens.

A segéd munkás: átvitel-technikus.

Ez a cs?cselék saját eszméje.

Ezért tévedett Illyés. Sajnos az európai eszme nem örök, csak törékeny, és most, a szemünk el?tt török millió darabra. Nincs, aki összeragassza. Most hordták szét 1057 használt kotonban az utolsó darabkáit.

Kosztolányi még így sóhajtott fel 1931. augusztus 2-án, Ansbachban:

„Mi viszont az örök jelenben élünk. A sajtóval, a távirattal, a telefonnal, a rádióval, a repül?géppel tágítani akartuk életünk határait, de voltaképpen összesz?kítettük. Minden, ami történik, azonnal tudatunkba jut. Nincs is múltunk és jöv?nk, csak jelenünk. Egy kutyáról, melyet valaki elveszt az utcán, a rádió útján el?bb értesülünk, mint ezek a régi, elmaradt emberek egy ország elvesztésér?l. Lehet azonban, hogy ?k boldogabbak és tartalmasabbak voltak. Akkor éltek a regényt. Ma csak olvassuk.”

Nem lehet, hanem biztos – válaszolhatnánk Kosztolányinak. De nem válaszolhatjuk, mert azok az id?k is elmúltak. S ma már végképp nincsen emberhez méltó gondja a cs?cseléknek. Ma „Bonnie Blue” maradt, Nottinghamb?l.

S olvasom:

„Nagy-Britanniában a Z generáció többsége diktatúrát szeretne egy kutatás szerint

A brit fiatalok többsége támogatná, hogy egy er?skez? vezet? irányítsa az országot, továbbá a parlamenttel és a választásokkal se kelljen bajlódni – derül ki egy közvélemény-kutatásból, amelyet 13 és 27 év közötti korosztályban végeztek – írja az Independent. A felmérés szerint a generáció tagjainak 52 százaléka egy autoriter vezetést támogatna, a korosztály egyharmada szerint pedig az is jó lenne, ha a hadsereg irányítana. A megkérdezett fiatalok 47 százaléka úgy ítélte meg, a társadalmat radikálisan át kellene formálni, míg a 45 és 65 év közötti korosztályban csak 33 százalék gondolta így.”

Most ?szintén: ön csodálkozik?

S láss csodát! Hát hogy is írt Kosztolányi száz esztendeje?

„Félre akarok állni. Összetett kezekkel könyörgök, hogy fozsanak meg választójogomtól, véleményem szabad nyilvánításától, helyezzenek végképp az »alkotmány bástyáin kívül«. Ne kényszerítsenek, hogy részt vegyek a tébolyult játékban. Hagyják meg kétségeimet, függetlenségemet, hogy esetr?l-esetre, amint jónak látom, mindenkinek igazat adjak, vagy mindenkit elítéljek, s g?gös magányomban azt gondoljam a zsarnok hatalomról és még zsarnokabb cs?cselékr?l, amit akarok.”

Lehet, hogy mégis Illyésnek van igaza? Lehet, hogy mégis van remény?

Bayer Zsolt - www.magyar nemzet.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD

A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
